

Stres Babunlarda Kısırlık Yapar mı?

Seattle Üniversitesi zoologlarından Sam Wasser'ın babunların dışkılarında yaptığı analizler, babunlarda rastlanan bir tür kısırlığın insanlardakine benzer bir şekilde strese ilişkili olduğunu göstermiş. Kronik kısırlığın % 10'u kadınlardaki progesteron hormonunun yetersizliğinden kaynaklanır. Progesteron yetersiz olduğunda, embriyo döl yatağında tutunamaz. Stresin hormon oranları üzerindeki etkisi bilinmekle birlikte, "kadın kısır çünkü stres altında, streste değil çünkü kısır" ikilemini açıklamak zor. Wasser'ın 'Tanzanya'da incelediği sarı babunların fizyolojileri gerçekten insan fizyolojisine çok yakın ve bu babunlarda doğum oranının besinlerin azaldığı kurak mevsimlerde yarıya düştüğü gözlemlenmiş. Wasser iki yıl boyunca 30 kadar dişi babunun dışkılarında bulunan progesteron hormonu üzerinde çalışmış ve kuraklık döneminde doğurganlıkta çok büyük bir düşüş olduğu sonucuna varmış. "Eğer stres, dişi babunların hormon oranlarını etkiliyorsa, stres azaldıkça progesteron oranında bir artış olmalı" teorisini kanıtlamak için Wasser, bin kadar kısır kadın üzerinde çalışmayı planlıyor.

Elif Yılmaz

Science et Vie, Aralık 1996.

Lateks Eldivenlerin Güvenliği Sorgulanıyor

Doktorlar, polisler ve kozmetiklere uğraşan kişiler için hastalıklara karşı koruyucu olan lateks eldivenler inceleme altında. Yeni bir çalışma, mikro düzeyde ince olan lateks eldivenlerin hastalıklara karşı koruyucu olabilmek için fazla ince olduğunu ortaya koyuyor. Çalışma, lateks eldivenlerin ıslakken daha geçirgen olduğunu ve AIDS'e yol açan HIV kadar küçük mikroorganizmaların geçişine izin verdiğini açığa çıkardı. Su, eldivendeki doğal protein bariyerini çözüyor ve virüsü eldivenin öbür tarafına geçirebiliyor.

Bir cerrah olan Dr. Ricardo Gonzalez, uzun cerrahi müdahalelerde hastanın vücut sıvıları nedeniyle eldivenin dış kısmının ıslak olduğunu ve cerrahın ellerinin de terlediğini söyleyerek bu konu üzerinde durulması gerektiğini vurguluyor. Bir epidemiyolog olan Dr. Tammy Lundstrom ise, çalışmayı pek gerçekçi bulmadığını, çünkü çalışmayı yapanların deney sırasında virüsü insan kanında bulunamayacak kadar yüksek konsantrasyonda kullandıklarını ileri sürdü.

Çalışmayı yapanlar, pratikte bir virüsün lateks eldivenden geçmesinin çok zor olduğunu da söylüyorlar.

Dr. Lundstrom ise risk olsun olmasın sağlıklı uğraşan kişilerin el yıkamaya ve kendilerini korumak için iki eldiveni üst üste kullanmaya özen göstermeleri gerektiğini belirtiyor.

Zuhâl Özer

<http://www.cnn.com>

Alkolün Beyne Olan Etkileri

Bilindiği gibi aşırı alkol tüketimi bir dizi nöropatolojik ve psikolojik komplikasyona yol açıyor. Fakat, alkolle bağlı bu düzensizliklerin gelişiminin altında yatan gerçek mekanizma bilinmiyor. Araştırmacılar davranışsal yöntemler kullanarak alkolün bilişsel işlevler üzerindeki yıkıcı etkisinin, hipokampustaki etkilerinden kaynaklandığını öne sürüyorlar. Hipokampus, karmaşık hafızayla ilgili olup, zaman ve uzay şartlarına uyumu sağlamaktan sorumlu olan bir beyin yapısıdır.

Scripps Araştırma Enstitüsü'ndeki bilim adamları beyindeki sinir hücrelerinin genel hareket şemalarını sağlayan protein c-Fos'u ayırmayı başardılar. Zehirlenmeyecek kadar alkol verilen deney farelerinde protein düzeyi, duygusal ve davranışsal motivasyonun düzenlendiği beyin kısımlarında yükselmiş. Buna karşın, protein düzeyi sadece hipokampusta geçici olarak düşmüş. Bu ortalama dozda verilen alkol, deney faresinin hipokampusundaki c-Fos proteininin düzeyini düşürmüş aynı zamanda hayvanların yeni bir çevreye girdiklerinde gösterdikleri tipik hareketlenmeyi bloke etmeyi başarmış.

Bu bloka, alkolün hipokampusun tecrübeye dayalı aktivasyonunu bulandırdığını gösteriyor. Daha düşük dozdaki alkol de c-Fos proteinin seviyesini deney farelerinde düşürüyor fakat hipokampusun tepkisini bloke edemiyor. Özet olarak, bu çalışmalar aşırı alkol alımının sonucunda bilişsel bulanıklığa sebep olan mekanizmayı anlamak için bir temel oluşturuyor.

Özgür Ergin

<http://www.eurakalctt.org/E-terti/cumeni/public-relases>